

Curs 'Passejades amb història'. Moll i trinxera. Històries del mar i Barcelona

Tardor 2024

A través de sis rutes temàtiques ens endinsarem en la història de la ciutat. El mar ha estat lloc de trobada i d'arribada a la ciutat, però també de conflictes. Des dels adroguers i les peixateres del barri de la Ribera del segle XVII als immigrants que arriben a la Barceloneta per mar al segle XIX. Dels indians que feren fortuna a les Antilles als militars que enviaren a milers de joves a lluitar per les colònies espanyoles. En aquest cicle coneixerem sis històries de la relació de Barcelona amb el mar. Sis rutes per descobrir la història més desconeguda i fascinant de la ciutat!

Octubre

Dijous 3. 1ª sessió. *Lo poble menut*. Una finestra a la Barcelona del segle XVII

Què pensaran els barcelonins d'aquí a quatre-cents anys si es trobessin el diari d'una persona dels nostres dies? Potser el mateix que pensem nosaltres quan mirem al passat? En aquesta ruta ens aproparem a la vida quotidiana del veí d'un barri menestral de la Barcelona del segle XVII a través del dietari que va escriure durant quaranta anys de la seva vida.

Dijous 10. 2ª sessió. *Abaix la esclavitud!* Història i patrimoni de la burgesia esclavista de Barcelona

El 4 de juliol del 1844 salpava del port de Barcelona el falutx *Pepito*, que havia estat construït l'any abans, al port de la ciutat. Declarava tenir com a destinació Rio de Janeiro, però en realitat anava cap a un altre port. Seguir el rastre d'aquests vaixells i dels diners que arribaren a la ciutat amb els seus negocis no és fàcil. Avui, però, reconstruirem els viatges i els guanys milionaris que van fer i que van permetre construir palaus, fàbriques, teatres, barris sencers, enterrant, a sota seu, la memòria d'una història cruel: la del tràfic d'esclaus.

Dijous 17. 3ª sessió. L'estiu que Horta deixà de ser un poble idíl·lic

Era una xafogosa tarda d'estiu quan, al port, un grup de dones llançaren paquets de tabac al mar. A la nit s'estaven construint les primeres barricades al barri del Raval. A Horta, però, el mar quedava lluny i la burgesia hi estiuejava plàcidament, despreocupada de les convulsions que passaven a prop del moll. Als dies següents, però, aquella revolta que havia començat al port arribà també al poble. Horta havia deixat de ser un idíl·lic poble d'estiueig.

Dijous 24. 4ª sessió. L'últim estiu amb platja. La Marina, 1967

L'estiu del 1967 fou l'últim en el qual el veïns van poder banyar-se en aquella platja idíl·lica, envoltada de camps i masies, a tocar de la desembocadura del Llobregat. Les fotos antigues ens ensenyen aquella platja que avui es fa difícil d'imaginar, enmig dels molls, dàrsenes i grues del port. De cop, un barri mariner, el de la Marina de Port, va deixar de tenir platja.

Dijous 31. 5ª sessió. *Mai esclaus!* La lluita per la independència municipal de Sarrià i la seva agregació a Barcelona

Un vespre de novembre de fa un segle el pregoner municipal tocà la seva corneta pels carrers de Sarrià. El toc, però, era més fort que l'habitual i espantà al veïnat que s'estava, tranquil·lament, a casa seva. El seu so era gairebé militar, com de derrota. El pressentiment que havia d'anunciar quelcom de terrible es confirmà

quan la veu li tremolà a l'hora d'entonar la fórmula tradicional: *Se fa sapiguer que...* Quin missatge portava aquell pregoner consternat?

Novembre

Dijous 7. 6ª sessió. La Barceloneta, moll i trinxera

En un dels seus poemes la poeta Felícia Fuster recordava com el català que es parlava pels carrers del barri era una llengua salobre, feta d'expressions de tota la Mediterrània. Al moll de la Barcelona hi arribaran de mariners de tota la Mediterrània però també obreres dels ports més propers, com València o Cartagena. Anys més tard també vindrien, des del mar, les bombes dels avions feixistes, quan el barri es convertí en trinxera.